

[Niels Westorby.]

billedet — jeg havde nær sagt en uundgåelig vækst i vore fællesopgaver; men der er også to andre træk i billedet, som man gør klogt i ikke at glemme. Mere end halvdelen af det offentlige budget er udgifter til lønninger. Man kan nævne kategorier som polititjeneste, medarbejdere inden for det socialpolitiske område, man kan nævne folkeskolelærere, folk, der arbejder i statsbanerne og mange andre steder, hvor det offentlige har sin virksomhed. En meget stor del af udgiftsposterne er netop lønninger, men lønningerne i Danmark har jo en tilbøjelighed til og har haft en tilbøjelighed til i de senere år at stige med en 10-12 pct. om året, og da lønudgiften er en meget stor del af de offentlige budgetter, er der ikke noget særlig mærkeligt i, at de forøgede lønninger smitter af på det offentlige budget.

For det andet er der en anden meget stor udgiftspost på det offentlige budget, der hedder byggeri; det vil sige investeringer, anlægsudgifter. Men også byggeudgifterne stiger stærkt i vort samfund, det er en erfaring, vi gør, både for boligbyggeriet, for erhvervsbyggeriet og for mange andre former for byggeri. Og byggeomkostningerne, der er stigende, vil også smitte af, når det drejer sig om offentlige byggerier.

Her må jeg vel gøre en bemærkning om selve budgetteringen af offentlige byggerier. Det var vel således, at for landbohøjskolens vedkommende regnede man med en udgift på omkring en 60-70 mill. kr., da man gik i gang. Der foreligger nu oplysninger — så vidt det er mig bekendt — om, at udgiften antagelig vil blive henved det dobbelte. Jeg tror, at landbrugsministeren vil være enig med mig i, at det ikke er nogen god budgetlægning, når udgiften til et vigtigt projekt bliver det dobbelte af det, man har budgetteret. Det er ikke sådan, at jeg vil begræde, at man investerer i landbohøjskolen, tværtimod, det anser jeg for særdeles vigtigt, men jeg nævner dette som et eksempel på, at der er noget galt med budgetlægningen, når der er så stort et svælg imellem den forventede udgift og den aktuelle udgift, når projektet nærmer sig afslutningen. Jeg synes, det ville være rimeligt, om landbrugsministeren i dag gav en redegørelse for dette punkt.

Dernæst vil jeg mene, at det er uhyre vigtigt, at vi — selv om vi må erkende, at det offentlige budget må stige af de grunde, som jeg nævnte før — hele tiden holder øje med, at vi får noget for vore penge. Får vi nok for dem? Ruttet der med pengene hist og her? På dette område er det jo ofte administrationen, der er i søgelyset. Jeg ved ikke — jeg har ikke lejlighed til at følge arbejdet — om det er sådan, at administrationsrådet indlægger sig fortjenester ved sin indsats. Det vil jeg håbe, men det er jo et meget vidt område, administrationsrådet skal spænde over, og det kan blive vanskeligt for et administrationsråd, når det skal spænde over så vidt et område, at nå frem til konkrete resultater på de forskellige felter. Jeg tror i og for sig, man med rimelighed kunne supplere den indsats, der gøres her, med en koncentreret indsats for et par styrelser vedkommende.

Det er jo sådan, at finansministeriet i mange henseender kontrollerer de andre styrelser. Der er ikke ret mange andre, der prøver at kontrollere selve finansministeriet. Ja, det gør selvfølgelig ministeren, men der er ikke den samme årvågenhed over for dette ministerium, som der er over for de forskellige fagministerier.

Der har også mange gange været rettet et søgelys mod jordlovsudvalget og forskellige andre ting under landbrugsministeriet i forbindelse med tilløb til en noget ændret landbrugspolitik. Selv om det har været spæde tilløb, kunne det jo være på sin plads at rette søgelyset imod den administration, der foregår under jordlovsudvalget.

Jeg tror, det vil være rigtigt at pille et par styrelser ud. Her kunne jeg altså pege på landbrugsministeriet og finansministeriet som forslag, men kun som forslag; man kunne også vælge andre styrelser. Det er ikke en fiks idé, at det netop skal være disse to styrelser, men vi skal pille to ud, og jeg tror, de to vil være velegnede, og så få et udvalg af kyndige folk til at kigge på administrationen her. Selvfølgelig skal administrationen være effektiv, og den skal være hurtig, men vi skal også prøve på, om vi ikke kan få en effektiv og hurtig administration så billigt som overhovedet muligt. Kan man ikke løse de nuværende opgaver lige så godt som nu, men på en billigere måde? Det vil være den opgave, man skulle